

(๒๒)

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ



ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลรัฐธรรมนูญ

คำสั่งที่ ๒๘/๒๕๖๙

เรื่องพิจารณาที่ ต. ๑๙/๒๕๖๙

วันที่ ๑๑ เดือน มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๖๙

ระหว่าง { นางสาวรัชกร วิไลสกุลยง ผู้ร้อง
คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ผู้ถูกร้อง

เรื่อง นางสาวรัชกร วิไลสกุลยง (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

ข้อเท็จจริงตามคำร้อง คำร้องเพิ่มเติม และเอกสารประกอบสรุปได้ว่า นางสาวรัชกร วิไลสกุลยง (ผู้ร้อง) กล่าวอ้างว่า ผู้ร้องยื่นเรื่องร้องเรียนต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของทางราชการ (ผู้ถูกร้อง) เกี่ยวกับการขอข้อมูลนโยบายวิธีการคำนวณอัตราดอกเบี้ยรายปีให้สถาบันการเงินถือปฏิบัติจากธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นการเข้าตรวจสอบข้อมูลข่าวสารของราชการตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ซึ่งธนาคารแห่งประเทศไทยเพิกเฉยไม่จัดให้มีข้อมูลดังกล่าวเพื่อให้ผู้ร้องและประชาชนตรวจสอบได้ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๙ และมีหนังสือแจ้งผู้ร้องว่า “สูตรวิธีการคำนวณยอดหนี้ ทั้งต้นเงิน ดอกเบี้ย ส่วนลดค่าบริการ และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่สถาบันการเงินเรียกเก็บจะเป็นไปตามปกติประเพณีทางธุรกิจของธนาคาร” ผู้ร้องอุทธรณ์ต่อผู้ถูกร้องว่าเอกสารที่ธนาคารแห่งประเทศไทยจัดส่งมิใช่ข้อมูลข่าวสารของราชการ ต่อมาคณะอนุกรรมการพิจารณาส่งคำอุทธรณ์และดำเนินการเรื่องร้องเรียน สำนักงานปลัดสำนัก



- ๒ -

นายกรัฐมนตรี ได้รับมอบหมายจากผู้ถูกร้องมีหนังสือแจ้งผลการดำเนินการว่า ธนาคารแห่งประเทศไทย ได้แจ้งผลการพิจารณาคำขอข้อมูลข่าวสารแก่ผู้ร้องแล้ว เป็นกรณีหน่วยงานของรัฐมิได้ปฏิเสธการเปิดเผย ข้อมูลข่าวสารอันก่อให้เกิดสิทธิอุทธรณ์ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๑๘ ผู้ร้องเห็นว่าผู้ถูกร้องมีหน้าที่บังคับใช้พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๙ เพื่อให้ผู้ร้องสามารถเข้าตรวจสอบข้อมูลข่าวสารของราชการดังกล่าวได้ และมีหน้าที่โดยตรง ตามกฎหมายตามคำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ ๖๐๓/๒๕๖๘ ในการจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการ ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๙ มีหน้าที่และอำนาจสอดส่อง ดูแลให้ธนาคารแห่งประเทศไทยจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการเกี่ยวกับประกาศกำหนดวิธีการคำนวณ อัตราค่าบริการรายปี ซึ่งรวมถึงอัตราดอกเบี้ย ให้สถาบันการเงินถือปฏิบัติ ให้ผู้ร้องเข้าตรวจดูได้ แต่ผู้ถูกร้องมีคำสั่งยุติและไม่ส่งคำอุทธรณ์คัดค้านของผู้ร้อง การกระทำของผู้ถูกร้องขัดหรือแย้ง ต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๕๑

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งว่า ขณะนี้อยู่ระหว่างแสวงหา ข้อเท็จจริง แต่เนื่องจากครบกำหนดระยะเวลาที่สามารถใช้สิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ ผู้ร้องจึงมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้

ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ดังนี้

๑. การกระทำของผู้ถูกร้องที่มีคำสั่งยุติและไม่ส่งคำอุทธรณ์เรื่องร้องเรียนของผู้ร้อง ขัดหรือแย้ง ต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๕๑

๒. มีคำสั่งให้ผู้ถูกร้องกระทำการตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๙ มาตรา ๑๓ มาตรา ๒๘ วรรคหนึ่ง (๑) และ (๔) ให้ธนาคารแห่งประเทศไทยจัดให้มี ข้อมูลข่าวสารของราชการเกี่ยวกับประกาศกำหนดวิธีการคำนวณอัตราค่าบริการรายปี ซึ่งรวมถึงอัตรา ดอกเบี้ยให้สถาบันการเงินถือปฏิบัติ ให้ผู้ร้องตรวจดูได้ตามสิทธิและหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๕๑

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า คำร้องของผู้ร้องต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัย หรือไม่



รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อมีคำวินิจฉัยว่าการกระทำนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ” พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรง และได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้ อันเนื่องจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้น ย่อมมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยคดี ตามมาตรา ๗ (๑๑) ได้ โดยจะต้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพดังกล่าว เว้นแต่การละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้นยังคงมีอยู่ ก็ให้ยื่นคำร้องได้ตราบที่การละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้นยังคงมีอยู่ และให้นำความในมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม โดยต้องยื่นคำร้องต่อศาลภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับความเห็นของผู้ตรวจการแผ่นดิน หรือวันที่พ้นกำหนดเวลาที่ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องต่อศาล ตามมาตรา ๔๘ วรรคสอง” วรรคสาม บัญญัติว่า “ในกรณีที่ศาลเห็นว่าคำร้องตามวรรคหนึ่ง ไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย ศาลจะไม่รับคำร้องดังกล่าวไว้พิจารณาก็ได้ และถ้าศาลเห็นว่า เป็นกรณีต้องห้ามตามมาตรา ๔๗ ให้ศาลสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา” มาตรา ๔๗ บัญญัติว่า “การใช้สิทธิยื่นคำร้องตามมาตรา ๔๖ ต้องเป็นการกระทำที่เป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพอันเกิดจากการกระทำของหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานซึ่งใช้อำนาจอรัฐ และต้องมีใช้เป็นกรณี หนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ ... (๒) รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนด กระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้ว ...” และมาตรา ๔๘ วรรคสอง บัญญัติว่า “ในกรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องตามวรรคหนึ่ง หรือไม่ยื่นคำร้องภายในกำหนดเวลา ตามวรรคหนึ่ง ผู้ถูกละเมิดมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลได้”

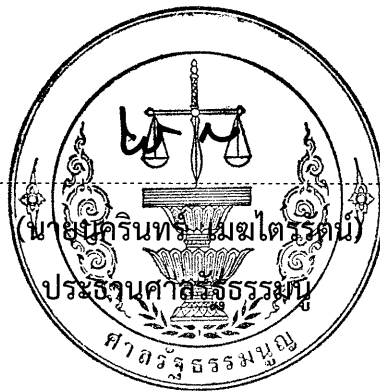
พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้อง คำร้องเพิ่มเติม และเอกสารประกอบผู้ร้องกล่าวอ้างว่า ผู้ถูกร้องมีคำสั่งยุติเรื่องร้องเรียนและไม่ส่งคำอุทธรณ์ของผู้ร้อง กรณีขอให้ธนาคารแห่งประเทศไทยจัดให้มี ข้อมูลข่าวสารของราชการเกี่ยวกับประกาศกำหนดวิธีการคำนวณอัตราค่าบริการรายปี รวมถึงอัตราดอกเบี้ย ให้สถาบันการเงินถือปฏิบัติ ให้ผู้ร้องตรวจดูได้ เป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖



- ๔ -

มาตรา ๔๑ และมาตรา ๕๑ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในระยะเวลาที่กำหนด ทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญก็ตาม เมื่อข้อเท็จจริงตามคำร้อง คำร้องเพิ่มเติม และเอกสารประกอบหากผู้ร้องเห็นว่าเป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพ ผู้ร้องอาจใช้สิทธิทางศาลอื่นได้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคสาม เป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย เมื่อมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยแล้ว คำขออื่นย่อมเป็นอันตกไป





- ๕ -

(คำสั่งที่ ๒๘/๒๕๖๙)

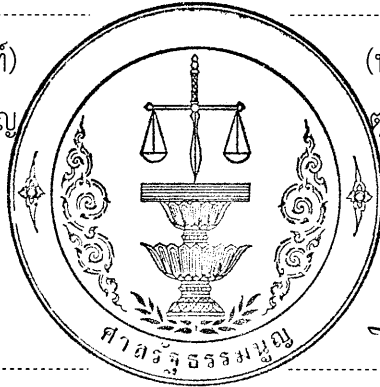
(นายอุดม สิทธิวิรัชธรรม)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายวิรุพท์ แสงเทียน)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายจิรนิติ หะวานนท์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายนภดล เทพพิทักษ์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายบรรจงศักดิ์ วงศ์ปราชญ์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ



(นายอุดม รัฐอมฤต)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายสุเมธ รอยกุลเจริญ)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายสรอาวุธ ทรงศิริไล)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ